

1863 jako výsledek snah slovensky orientovaných demokratů na martinském Memorandovém shromáždění roku 1861.²⁰ Krátce po svém založení se Matica slovenská obrátila 22. září 1863 na vedení Maticе hrvatske do Záhřebu s návrhem úzké spolupráce. Ta byla v říjnu 1863 v Matici hrvatske přijata a tím začíná velmi úzká oboustranná kulturní spolupráce.²¹

Závěr

Baron Ožegović zastával ve svém osobním i politickém životě nutnost řešení a uspořádání národnostní otázky Slovanů v Uhersku, resp. v celé rakouské monarchii, o čemž svědčí nejen jeho osobní kontakty, ale především jeho politická vystoupení. Na jednu stranu byl M. Ožegović sice stoupencem Gajova ilyristu, na druhou stranu však odmítal přílišnou rusofilskou orientaci Slovanů v rakouské monarchii, ke které byli mnozí obrozenci dotlačeni nerovnými politickými a kulturními podmínkami. Největší problém viděl Ožegović v tom, že se slovanská aristokracie odrodila svému národu, poněmčila se nebo pomadřasila, takže ve vyšších kruzích nemohla být slovanská idea vůbec zastoupena. Ožegović doufal, že by se mohla zjednat náprava tím, kdyby byl ve vládě zastoupen alespoň jeden Slovan²². Navrhoval

proto, aby se stal ministrem školství český obrozelec František Palacký či Pavel Josef Šafárik a tím vyrovnal nerovné zastoupení národů monarchie v rakouské vládě.²³ Tyto návrhy, které se zrodily bezprostředně po revolučním roce 1848, však byly na svou dobu příliš utopické, přestože by přispěly velkým dílem k vyjasnění národnostních problémů.

Baron Metel Ožegović se ve vypjatých národnostních podmínkách monarchie devatenáctého století osobně angažoval ve prospěch slovanských národů, především Chorvatů a jejich nejbližších spojenců Slováků. Mezi jeho největší osobní přátele a politické spojence patřili v první řadě slovenští obrozenci M. Hurban či L. Štúr.

Summary:

Czecho-Croatian Connections in the Middle of the 19th Century

Key words: Czech revival, Květy/Flowers periodical, the Illyrian Movement, Slovak-Croatian relations between 1830-1860, Baron Metel Ožegović, Štefan Moyses, Josef Miloslav Hurban, year 1848, the 1860 October diploma, Central Slovakian Cultural Institution/ Matica slovačka

In the 19th century the connections and the cooperation between the Czech and Croatian intellectuals were very intensive. In the Czech lands the public was informed about these contacts through the journal propagating national revival called *Květy*, which also referred about the activities of Metel Ožegović in Varaždin, where he founded one of the first national reading rooms in Croatia.

More intensive contacts maintained the Croatian intellectuals and politicians with the Slovak political milieu within the Hungarian kingdom.

20 Založení Maticе slovenské je velmi úzce spjato s cyrilometodějskými oslavami u všech slovanských národů v tehdejší rakouské monarchii. Vyvrcholením cyrilometodějských oslav bylo první valné shromáždění Maticе slovenské, které se konalo 4. srpna 1863 v Martině, v návaznosti na to, že císař František Josef I. koncem května potvrdil stanovy spolku. Zakládající valné shromáždění se stalo velkou národní manifestací. Moysesova cesta z Banské Bystrice do Martina připomínala triumfální pochod. Obyvatelstvo obcí, kterými procházel, mu připravovalo nadšené uvítání. Martinských oslav se nakonec účastnilo ještě víc lidí než memorandového shromáždění. Na prvním pracovním zasedání členů Maticе byl zvolen první matiční výbor. Předsedou se stal Štefan Moyses, místopředsedové Karol Kuzmany a Jan Országh, tajemníkem Pavel Mudroň a Michal Chrastek, pokladníkem Tomáš Červeňa. Jan Francisci byl za zásluhy při získávání povolení ke vzniku Maticе vybaven titulem čestného předsedy.

21 Krajčovič, s. 73

22 Maďaři měli v té době již svého zástupce v osobě Ference Gyulayho

23 Tyto myšlenky předložil Ožegović ve svém dopise bánu Jelačićovi v červnu a červenci roku 1849. In Rapant, Daniel, Slovenské povstanie roku 1848-49, dějiny a dokumenty, D. IV, s. 190

The Croatian and Slovak national revival shares common parallels. Several Slovak personalities as bishop Stefan Moyses played important role in the Croatian national revival as well as several Croatian politicians influenced the Slovak national movement and politics. One of these personalities was baron Metel Ožegović, who was a parliamentarian in the Hungarian council, where

he maintained not only political, but also personal close friendship with Slovak politicians defending the Slovak national interests. After his moving to ministry to Vienna, baron Ožegović supported the Slovak emancipation politics and culture continuously. Together with bishop Josip Juraj Strossmayer he was one of the founding members and supporters of Matica slovenská.